N°. 156.

DE GRONDWET.

18[illegible]

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . *f* **1.00.**
Voor elken regel meer. . . . . » **0.15.**
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

DONDERDAG 24 NOVEMBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet.**
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . *f* [illegible]
Voor de overige steden des Rijks . . . . . » [illegible]

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement *f* **60**, Ned. Cour.

Het voorstel.

[illegible]

Het »monster», dat in het *Voorstel* gedoken zit, — naar de bewering van den Heer GROEN — de *populariteit* en de *politieke strekking*.

Reeds vroeger hebben wij aangetoond, hoe de Heer GROEN daardoor heeft te kennen gegeven, dat ook hij van gevoelen is, dat de Tweede Kamer zou zijn *inpopulair*. De beschuldiging zelve, verdient evenwel nog eenige toelichting.

Het zal wel een eenig feit zijn in onze geschiedenis, dat door eene *Volks*vertegenwoordiging een voorstel zou zijn van de hand gewezen, omdat het de verdienste heeft van *populair* (door het *Volk* gewild) te zijn. Wij althans [illegible] naar het schijnt, schier de geheele periodieke drukpers, zien in deze eigenschap van het Voorstel juist het kenmerk van zijne deugdelijkheid. Men heeft gesproken van het gezonde en onbevangen oordeel der Natie; het is juist dàt oordeel, hetwelk over het voorstel is ingeroepen; en de erkenning der tegenstanders, dat het oordeel bereids *gunstig*, dat het voorstel bereids populair *is geworden*, bewijst dat deze populariteit is *de ware*.

Onomstootelijk heeft de Heer GROEN zelf dit in het licht gesteld. Hij heeft gezegd: »Ik wees op valsche populariteit, op die *fama*, welke men niet ongedeerd moet *laten gaan*..... Er is eene edele populariteit; maar, in den zin onzer tegenwoordige discussie, acht ik, dat *nationaliteit* tegenover *populariteit* kan worden gesteld.»

Wij zijn het volmaakt eens met den Heer GROEN, mits men ons vergunne deze zinsnede toe te lichten.

»In den zin onzer tegenwoordige discussie.» *Wie* hebben discussie gevoerd? De *anti-revolutionnairen*. Alzoo, in den zin der anti-revolutionnairen wordt geacht, dat nationaliteit *tegenover* populariteit kan worden gesteld. [illegible] het betwijfelen?

[illegible] wetenschap te geraken, welke soort populariteit bedoeld [illegible] die, door den Heer GROEN, gesteld is *tegenover* [illegible]teit, behoeft men slechts antwoord te geven op de [illegible] »Wat is *nationaliteit*, in den zin der *anti-revolutionnairen?*»

Hier zouden wij waarlijk de geschriften van Dr. [illegible] en Mr. VAN REESEMA behooren af te schrijven. Wij verwijzen er naar en sommen hier slechts enkele punten op, die tot deze nationaliteit behooren.

Nationaal is bij den Heer GROEN een zamenvoegsel van beginselen, wier practische toepassing het terugkeeren van middeneeuwsch gebonden toestanden ten gevolge zou hebben;

de veroordeeling van al wat aanleiding heeft gegeven tot den constitutionnelen regeringsvorm;

de wensch naar herstel van *standen* en *gilden*;

de uitsluiting, zoo op politiek gebied, van ieder, [illegible]

de verdoeming van andersdenkenden;

de *persoonlijke* verdachtmaking, waar het sophisme der partij zich aan de *stelsels* niet kan vasthechten, enz.

Erkent het Nederlandsche Volk, in deze weinige trekken, zijne *nationaliteit?* Zou het zeer vereerd zijn, wanneer een geschiedschrijver *aldus* zijn karakter als *volk* weergaf? En toch — de Heer GROEN, die zijne partij bij uitsluiting de *nationale* noemt, predikt in geschriften, in redevoeringen, in dagblad-artikelen *deze* soort van nationaliteit.

Wij zijn het dus geheel eens met den Heer GROEN, dat de *populariteit* van het voorstel »in den zin der discussie» niet slechts »*kan*» — wij zeggen: »*moet*» gesteld worden *tegenover* nationaliteit.

Maar wat volgt daaruit?

Dat de *nationaliteit*, in den zin der gevoerde discussie, die is van de anti-revolutionnairen, zoo op godsdienstig als op politiek terrein, door de overgroote meerderheid van het Nederlandsche volk bestreden en afgekeurd;

Dat de *populariteit*, die daar tegenover staat, in den zin der gevoerde discussie, de populariteit is, welke de uitdrukking is van de meening, van het karakter der overgroote meerderheid onzer Natie.

De hartstogtelijkheid, de doodsangst, als het ware, waarmede de anti-revolutionnaire partij het »monster» bestreden heeft, getuigt ten overvloede, dat de bedoelde populariteit wel *de ware* is.

Hij, die zich bewust is, de uitdrukking te zijn van de ware *nationaliteit*, behoeft voor eene valsche populariteit niet zoo beducht te zijn. In stede van het »monster» te bestrijden, te verstikken in de geboorte, zal het »*laten gaan*» dan juist strekken, om het een natuurlijken dood te doen sterven.

De partij, die van deze populariteit nog weinig tijds geleden zegepralend heeft gezegd: »De veerkracht der Natie heeft u voor altijd verbroken,» en: »gij zijt van den Nederlandschen bodem weggevaagd,» bewijst waarlijk, door haar nu als een »monster» voor te stellen, dat zij wat al te ras» victorie» heeft geroepen en nog niet zeker is van de echtheid en het gehalte *harer* nationaliteit.

De *populariteit*, de liefde van het volk voor zaken of personen, af te schilderen als een »monster» is overigens een compliment, dat de anti-revolutionnaire partij de vrijheid neemt te rigten tot het Nederlandsche *Volk*, als een voorproefje welligt van de achting, die het verbeidt zoodra het, gelijk HESSEN KASSEL, anti-revolutionnair zal mogen bestuurd worden. Den Heer GROEN zelven, die de quaestie heeft opgeworpen, en tot wien wij derhalve ook het woord mogen rigten, willen wij gevraagd hebben, of, naar zijne meening, het afzonderlijk uitgeven en als Bijbels verspreiden van *adviezen*, in de Kamer uitgebragt; of het jaarlijks bij honderden verspreiden van portretten in houtsneê, in steendruk, in staalgravure; of het zich bestendig en ten onregte stellen in de positie van een onschuldig vervolgde en van een martelaar, niet behoort »in den zin der gevoerde discussie», tot het najagen van *die populariteit*, welke gesteld moet worden tegenover nationaliteit?

De hartstogtelijkheid en de doodsangst: beide, evenwel, zijn verklaarbaar.

Door de April-beweging is de ware nationaliteit overrompeld geworden. Zij werd door een »handigen greep» in boeijen geklonken, en elke weg, die tot hare bevrijding leidt, wordt met verdubbelde waakzaamheid versperd. Men laat niet gaarne den behaalden buit weder los, en zoo velen, die van den gevangene een rijk rantsoen verwachten, staan in de uiterste verdediging bij. Daarom is elke poging, in het belang dier nationaliteit gedaan, een »monster.» Maar de overrompelde is nog in het volle bezit harer geestvermogens, van hare wilskracht, en wanneer de kwade dampen zullen zijn afgetrokken van den slaapdrank, die haar verraderlijk overleverde, zal zij zelve de haar onwaardige ketenen doen uiteenspatten.

Reeds nu ontwaakt de levensgeest; er is werking merkbaar. De kwinkslagen en de citaten van den Heer GROEN zullen het Nederlandsche [illegible] rakter niet ontaarden en zijne *populariteit* niet doen schenken aan de nationaliteit der anti-nationale anti-revolutionnairen!

Wij vinden in de *Nieuwe Noordbrabander* onder het opschrift: »*Zaken en personen*» een artikel, dat in deze dagen dubbele overweging verdient.

Het is voorzeker een droevig verschijnsel, dat zich ten onzent meer en meer opdoet en daarin bestaat, dat men bij de beschouwing en beoordeeling van een of ander onderwerp, meer en meer de *zaak* zelve op den achtergrond schuift, om de kwestie van *personen* te behandelen. Behalve dat hierdoor eene loyale polemiek schier onmogelijk wordt en veel wordt vooruitgesteld, wat moeijelijk overeen te brengen is met de kieschheid, welke men bij elk twistgeschrijf niet uit het oog behoorde te verliezen, lijden daardoor de algemeene zaak en de wezenlijke belangen des volks allergeweldigst.

Immers, hoe zal immer iets nuttigs tot stand gebragt kunnen worden, wanneer men zich niet meer afvraagt, of eenige zaak op zich zelve goed, nuttig en bijgevolg aannemelijk, dan wel schadelijk, kwaad, en dus verwerpelijk is: maar wel, wie in die zaak betrokken zijn en *daarvan* zijne goed of afkeuring afhankelijk maakt. Zoodanige handelwijze verbittert de gemoederen waar eensgezindheid en vrede tot het goede moeten medewerken zij schept eenen verkeerden toestand, die ook noodwendig to verkeerdheden leiden moet en het gewone gevolg daarvan is, dat het goede dikwijls [illegible] wordt en het kwade de overhand behoudt.

Reeds dikwijls hebben wij gezien, dat onze staatk. tegenstanders vooral met en sedert den val van het ministerie *Thorbecke*, gedurig tot deze handelwijze overhellen, maar nimmer, gelooven wij, is zij op eene zoo ruime schaal toegepast dan nu, bij het voorstel der negen leden der Kamer gedaan tot afschaffing der tonnegelden en van den accijns op het geslagt.

Tegenover het genoegen, waarmede dit voorstel bij het meerendeel der natie ontvangen is, tegenover de ondersteuning, welke het bij de gansche vrijzinnige drukpers vindt, omdat de daarin behandelde zaak wezenlijk ondersteuning verdient, stelt de ministerieele bijna eenstemig de zoo zeer door ons gewraakte kwestie van personen. Het voorstel komt van negen vrijzinnige leden der kamer, onder die leden komen voor THORBECKE en VAN BOSSE: dus het voorstel deugt niet. Onmagtig of onwillig, om de gronden, waarop het rust en die nog nader tot ondersteuning aangevoerd worden, te wederleggen, zoekt zij het gehaat te maken, door op de voorstellers te smalen, hun slinksche en kwade bedoelingen aan te wrijven, hen zelfs te bespotten en bij de natie verdacht te maken. Liever wil zij geene vermindering van belasting, dan dat die vermindering aan vrijzinnige leden der Kamer te danken zou moeten zijn.

Wij durven hopen dat de meerderheid der Kamer dit rampzalig voorbeeld niet zal volgen, maar het voorstel als zoodanig in rijpe en beradene overweging zal nemen en het daarna door hare goedkeuring bekrachtigen. Mogten de voorstellers dan al in populariteit gewonnen hebben, door het initiatief dat zij hebben genomen, die meerderheid zal dan toch een groot aandeel in die populariteit verwerven, hetgeen haar voorzeker niet onverschillig zal zijn. Voor de ministers zelve achten wij het van belang, dat zij tot het verwezenlijken van het voorgestelde medewerken: ook dit heeft behoefte aan populairiteit, en, wat men er ook van zeggen moge, een inpopulair ministerie kan geen langen duur hebben; en daar wij niet twijfelen of de heer *van Hall* en zijne ambtgenooten een langen duur van bestaan wenschen, zal de, steeds tot transactie bereid zijnde minister *van Hall* wel doen, dit zijn geliefkoosd stelsel thans toe te passen. Het bejag van populariteit mag, wel is waar, den wetgever niet leiden in de maatregelen, welke hij wenscht daargesteld te zien; maar toch mag de vrees voor inpopulariteit wel een der spoorslagen zijn, om het goede dat aangeboden wordt aan te nemen, al is het dat de aanleidende personen geene staatsvrienden [illegible]

De Kamer heeft met eene overgroote meerderheid besloten dat het voorstel der negen in *nadere* overweging zal worden genomen, zoodat het nu weder naar de afdeelingen is verzonden om den gang van een gewoon wets-ontwerp te volgen. Het zal daar dus *in forma* worden onderzocht en van dat onderzoek zal door de commissie van rapporteurs een voorloopig verslag worden opgemaakt en aan de Kamer medegedeeld enz.

Het besluit tot het in overweging nemen prejeduceert wel niet het gevoelen der leden omtrent de zaak zelve; doch de overgroote meerderheid (55 tegen 3) doet ons de hoop koesteren, dat het voorstel een goed onthaal bij de Kamer zal vinden en door haar votum bekrachtigd worden.

Ook *de Noordbrabanter*, die in beschouwingen treedt ten gunste van het voorstel, aan welke beschouwingen wij de volgende zinsnede ontleenen, toont ten duidelijkste de illoyauteit aan van hen, die alleen door persoonlijke aanvallen de deugdelijkheid van hetgeen voorgesteld is, trachten te verzwakken. [illegible]

In Engeland, werwaarts de meeste uitvoeren zich rigten, bestaat vrijheid van invoer en wordt geen rijk-accijns op de levensbehoeften geheven: de Engelschman dus, die hier komt koopen heeft veel voorregt op de inlandsche koopers, dewijl de kosten van vervoer onbeduidend zijn en hij alzoo het vleesch, hetwelk hij hier te lande koopt tegen minderen prijs aan de verbruikers kan leveren dan hier onze slagers, daar deze, zoodra een stuk vee afgemaakt wordt, 10 cents per pond aan accijns moeten betalen: die accijns heeft alzoo waarlijk dezelfde werking als eene premie van uitvoer.

Maar het zijn de Engelschen niet alleen die voortaan hier komen koopen; ook zal men weldra Fransche kooplieden op onze markten zien verschijnen, wijl ook aldaar de regten van invoer tot een onbeduidend bedrag verminderd zijn; en dan zou het nadeel der belasting voor ons nog gevoeliger worden.

Door het afschaffen van den accijns zouden onze slagers gemakkelijk met de vreemde koopers kunnen concurreren [illegible] zou de uitvoer verminderen en alzoo menig stuk vee, hetwelk nu voor Engeland gekocht wordt voor de verbruiking in ons Vaderland bestemd worden.

Wat het tonnegeld betreft, ook dit is eene belasting die op den handel drukt. Op de schepen die onze havens bezoeken, rust een veel grooter bezwaar dan in de havens der ons omliggende landen, waarmede onze handel mededingen moet, dewijl daar geene tonnegelden geheven worden; daar de onkosten voor

... dus grooter zijn in onze havens dan te Antwerpen, Bremen, Hamburg, kiezen deselve deze havens boven de Nederlandsche.

De afschaffing van deze belasting zal van grooteren invloed zijn tot begunstiging van den aanvoer van levensmiddelen dan de afschaffing van het invoerregt op de granen, dewijl deze belasting toch niet verschuldigd was zoo lang zij in het entrepôt waren. Van groot belang zou ook de vermindering der regten op gerookt en gezouten vleesch zijn, vooral in verband met de afschaffing der tonnegelden; doordien daardoor de mogelijkheid geboren zou worden een ruimen invoer van gezouten vleesch te doen ontstaan. Thans reeds wordt uit Noord-Amerika veel varkenvleesch gezouten en verzonden, en Zuid-Amerika zou ons eenen nog veel grooteren voorraad van gezouten rundvleesch kunnen toezenden.

De constitutionele dagbladen juichen dan ook als één man dat voorstel toe; maar de *Amsterdamsche Courant*, de *Haagsche Nieuwsbode*, *de Nederlander*, *het Goudsche Kronijkske* en de *Journal du Limbourg* toonen zich niet zeer voor hetzelve genegen, niet om de zaak zelve, maar om de personen van welke het is uitgegaan. Vijandig zijnde tegen het vorige ministerie en zijne vrienden, nemen zij alle gelegenheid te baat om hen in min of meer onwelvoegelijke termen te bestrijden en nu trekken zij dan ook weer tegen van Bosse en Thorbecke te velde om hen van tneden of lage gevoelens te beschuldigen. Maar wij denken dat het volk van Nederland zich thans niet meer door laagentaal laat verleiden, en zal inzien dat de mannen, die het land in zoo een gunstigen toestand gebragt hebben nog voortgaan als ware volksvertegenwoordigers zijn belang te behartigen en te bevorderen.

Nederlanderachtigheden.

De Nederlander (1048) neemt met innig welgevallen een artikel over uit de *Zutphensche Courant*, waarin, met geen enkel woord, wordt aangewezen, *waarom* het voorstel, om 't geen het bevat, *niet* goed zou zijn; maar waar op nieuw het stelsel van persoonlijke verdachtmaking wordt gehuldigd.

Het verrast ons niet, dat *de Nederlander* zoodanige artikelen tot de zijne maakt. Het *ontgaan*, het *ontwijken* van discussie au fond; het *staan blijven* bij futiliteiten; het ondermijnen van zaken, door, ten aanzien van *personen*, de manier van BASILE te gebruiken: ziedaar den levenseisch van de anti-revolutionaire partij!

De tegenstanders der constitutionelen hebben, in de redevoering van den heer GROEN, op 19 Nov. jl. uitgesproken, een onuitputtelijk arsenaal ontvangen.

Gaarne evenwel vernamen wij van *de Nederlander*, of een blad, waarvan de heer GROEN heeft verklaard de leiding te hebben op zich genomen, inderdaad zóó onkundig zou zijn omtrent de *werkzaamheden* der Kamer, dat het, zonder aanmerking te maken, *kan* overnemen het betoog van de *Zutphensche Courant*, dat de Kamer geen *tijd heeft*, dat buiten de thans voorhanden nog andere zeer belangrijke wetsontwerpen den voorrang hebben, enz.?

Wij hebben gister (N°. 155) aangetoond, dat de Kamer *overvloed van tijd* heeft.

Mogen we nu *de Nederlander* verzoeken, om — nadat het zich *vereenigd* heeft met het betoog van de *Zutphensche Courant* — ons aan te toonen, dat *onze* verklaring en *onze* opgave aan de waarheid heeft te kort gedaan?

Wat de conclusie van niet-antwoorden zou zijn, behoeven wij niet *in woorden* uit te drukken.

De Nederlander is thans dagelijks in de weer, om in allerhande *lettersoorten*, uit het onderling verband gerukte zinsneden en fragmenten over te drukken van al wat de Heer VAN BOSSE ooit omtrent het stuk van belastingen heeft gezegd.

Nu, men kan niet ontkennen, dat het *voorstel* een winstje is voor *de Nederlander*. De citeerschaar is er weder eene poos lang „onbeperkte gebiedster" door geworden.

Toevalligerwijs, waarschijnlijk, passeert de schaar juist, wat, omtrent dit punt, door den Heer VAN BOSSE op 19 Nov. jl. werd gezegd:

Gij zult mij, Mijne Heeren, en vooral diegenen uwer, die vroeger mijne handelingen in eene andere betrekking hebt goedgekeurd, wel die hoedanigheid willen toekennen, dat ik nimmer onvoorzigtig geweest ben, daar waar ik de belangen van onze finantiën meest voorstaan en den toestand daarvan moest schetsen. Ik ben daarbij altijd uitgegaan van een vast beginsel en dat beginsel houd ik nog vast. Van al hetgeen ik vroeger over accijnsen en over belastingen gezegd heb, neem ik geen tittel of jota terug. Gij zult zeggen, hoe is die schijnbare tegenstrijdigheid te verklaren? De spreker uit Zwolle zal mij zeggen, hoe wil ik die tegenstrijdigheid kan verklaren? Ik ben, Mijne Heeren, niet van gevoelen veranderd. Wanneer dit het geval ware, dan zou ik mij welligt kunnen beroepen op het voorbeeld van zoo menig Staatsman, bij wien groote verandering van omstandigheden ook groote en soms plotselinge verandering van gevoelen heeft ten gevolge gehad; maar dit is bij mij het geval niet. Het beginsel, dat ik steeds heb voorgestaan, is, dat zoodra het bleek, dat het evenwigt tusschen 's lands uitgaven en inkomsten kon worden gevonden, zonder dat men daarbij noodig had te rekenen op het batig slot van de koloniale administratie, dan de tijd daar zou zijn, waarop men kon overgaan tot vermindering van belasting. En nu geloof ik, dat die tijdstip gekomen is. Ik geloof, dat bepaaldelijk de begrooting van het volgende dienstjaar sluit, zonder dat men zijne toevlugt behoeft te nemen tot het koloniaal batig slot. Ik zal echter niet zeggen, dat, indien er geene bijzondere omstandigheden waren geweest, ik er zou gewacht hebben, om nu reeds mede te werken tot eene gedeeltelijke afschaffing van belastingen; ik zou het willigt raadzamer geacht hebben, dit nog niet te doen. Maar nu wij de omstandigheden zien, waarin zoo velen in den lande zijn gebragt door den hoogen prijs der levensmiddelen; wanneer ik het oog vestig op de vroegere maatregelen der Regering, waarop mijn geachte ambtsvoorganger straks heeft gewezen; wanneer ik het oog vestig op hetgeen ik zelf dienaangaande in mijne vroegere betrekking heb voorgesteld, — dan meende ik mijne hulp niet te mogen weigeren en mij te moeten scharen in de rij van hen, die thans achten, dat het noodig is, meer te doen, dan waartoe de Regering meende te kunnen overgaan.

Zou het niet billijk zijn, wanneer men *na* zoodanige verklaring afwachtte het *onderzoek zelf* of de *openbare discussie*, opdat men het verwijt van „ligtvaardig oordeel" en van „ondoordachtheid" niet op zich zelven doe terugvallen?

Of zou het niet een, wij bekennen het, moeijelijker, maar cordater arbeid zijn, wanneer *de Nederlander* ons artikel refuteerde, waarin wij (N° 149) de *consequentie* van den Heer VAN BOSSE hebben aangetoond?

De Heer GROEN VAN PRINSTERER sprak, in de zitting van 18 Nov. jl., van *orthodox-antirevolutionairen*.

Er zijn dus ook: *liberaal-antirevolutionairen?*

Welligt bestaat er dan ook een *anti-revolutionair juste-milieu*.

„Dat ligt bij uitnemendheid in onze leer, zegt de „Heer GROEN: waakzaamheid tegen inbreuk op de regten „der Kroon en protest tegen de willekeur der vergade-„ringen."

Let nu eens op het ruime veld, waarop zich de anti-revolutionaire partij kan bewegen, zonder de grenzen van haar gebied te overschrijden of in strijd met hare leer te kunnen handelen.

Wáár zijn de grenzen van
regten der Kroon,
willekeur der Vergaderingen,
inbreuk en willekeur,
waakzaamheid en protest?

Op die wijze kan men zijne beginsels onder alle omstandigheden zóó toepassen, dat men bij uiteenloopende afwijking nog kan zeggen: „Dat ligt bij uitnemendheid in onze leer!"

Koningsmoord en volksomwenteling;
Absoluut gezag en volkssouvereiniteit;
Gewetensdwang en godsdienstvrijheid;
op die wijs kan *alles* verdedigd worden.

Buitenland.

FRANKRIJK.

Terwijl, aan de eene zijde, de Oostersche zaken hier te lande de aandacht grootelijks bezig houden, verneemt men weder bij geruchte van eenen aanslag tegen den Keizer. Men verzekert, dat er weder talrijke inhechtenisnemingen hebben plaats gehad.

— Het hof van cassatie, in vereenigde kamers, heeft den 21 zijn arrest gewezen in de zaak van het geheim der brieven. Gelijk verwacht werd, heeft het hof de voorziening der veroordeelden afgeslagen, en dus, nopens gemeld punt, de hoven van Parijs en Rouaan in het gelijk gesteld. Men weet, dat de enkele kamer van het hof van cassatie, in den afgeloopen zomer, het tegengestelde gevoelen had omhelsd.

BELGIE.

Bij gelegenheid der beraadslagingen over het ontwerp-adres in antwoord op de troonrede in de Kamer der vertegenwoordigers, toonde de min. van Buitenl. Zaken aan, dat de onderhandelingen tot het sluiten van een handelsverdrag met Frankrijk tijdelijk geschorst worden, terwijl hij er niet bijvoegde, dat de Fransche onderhandelaren aan de Belgische regering een uitgebreid plan van onderhandeling hadden doen toekomen. Naar men in een Duitsch blad wil, zouden de grondslagen van dat plan de volgende zijn: 1°. De Fransche regering zou van de gansche afschaffing van den nadruk afzien, of ten minste daarop niet meer zoo bepaald, als vroeger, staan; 2°. aan het aan de Belgische regering te kennen gegeven verlangen, krachtige maatregelen tegen den smokkelhandel aan de Fransche grenzen te nemen, zou, als eene voorwaarde *sine qua non* van het verdrag worden voldaan; 3°. verlangt de Fransche regering de wettelijke erkenning van alle in Frankrijk behoorlijk geautoriseerde handels- en naamlooze maatschappijen in Belgie. Natuurlijk zou dit ten gevolge hebben, dat de actiën daarvan ook op onze beurzen enz. zouden worden genoteerd en de geldigheid dezer operatiën in ons land erkend. De Belgische regering heeft de voorstellen der Fransche onderhandelaren in overweging genomen; de laatste der gemelde voorwaarden zal bijzonder naauwkeurig worden onderzocht, daar zij talrijke stoffelijke en zedelijke belangen van het hoogste gewigt betreft. Tot heertoe schijnt ons kabinet nog geen antwoord op de voorstellen der keizerlijke regering gegeven te hebben.

— Nopens de handelsbetrekkingen met de Duitsche Staten leest men in den *Indépendance* het volgende naar het schijnt, half-officiële berigt:

„De Duitsche dagbladen brengen dagelijks, reeds sedert eenigen tijd, eene menigte meest tegenstrijdige berigten in omloop, wegens de voornemens van Pruissen en andere Staten van het Tolverbond, betrekkelijk het vernieuwen van een handelsverdrag tusschen België en de groote Duitsche Tolvereeniging.

„Door inlichtingen die ons terzelfder tijd uit verschillende steden van Duitschland zijn verstrekt geworden, kunnen wij het voor zoo goed als zeker houden, dat al wat tot dusver gezegd moge zijn betrekkelijk de goede voornemens van onze Oostelijke naburen, om het verdrag met of zonder wijziging, te vernieuwen, evenzeer van grond ontbloot is.

„Pruissen, en natuurlijk, met dat land, de staten van het Tolverbond, schijnen besloten te zijn, een' nieuwen weg te betreden betreffende hunne handelsbetrekkingen met de andere landen. Zij schijnen het stelsel van bijzondere handelsverdragen te laten varen, om zich te houden aan dat der algemeene tarieven evenzeer toepasselijk op de voortbrengselen van alle volken, zonder één daarvan bijzonder te begunstigen of te benadeelen.

„Indien dit besluit werkelijk door Pruissen en de andere staten van het Tolverbond is genomen, — en wij hebben reden te gelooven dat dit zoo is — dan heeft men geene vernieuwing van een bijzonder verdrag tusschen België en het Tolverbond meer te verwachten, en zou ons land, tegenover het laatstgenoemde, in de algemeene voorwaarden treden, die op al de andere Staten zonder uitzondering toegepast worden."

DUITSCHLAND.

Uit Baden verneemt men, dat de verkiezingen voor de Tweede Kamer alle, ten getale van 25, in eenen behoudenden geest zijn uitgevallen.

Een geschil tusschen de Badensche regering en den aartsbisschop geeft tot zoo vele moeijelijkheid aanleiding, dat de Oostenrijksche regering hare bemiddeling tot beslechting heeft aangeboden.

— De landverhuizing naar Amereka neemt bijzonder in het zuiden van [illegible] eenige dagen reisden omstreeks 150 landlieden met dat doel naar Dresden. — Ook in Pruissisch-Polen moeten zich vele Boheemsche landlieden voor de reis toerusten.

ZWEDEN.

Den 17 November is de Zweedsche Rijksdag plegtig geopend. De graaf Hamelton is tot maarschalk daarbij benoemd en de aartsbisschop Holmstroem tot spreker voor den stand der geestelijkheid. De spreker voor dien der burgers en landlieden is nog niet aangewezen. Graaf Hamelton heeft in de vorige zitting reeds de betrekking van maarschalk vervuld; de aartsbisschop Holmstroem heeft zich steeds door zijne gematigdheid onderscheiden.

SPANJE.

De koningin Maria Christina is den 18 November te Madrid aangekomen.

SARDINIE.

De eerst onlangs geopende zitting der wetgevende kamer is, bij bevelschrift des konings, gesloten en tevens gelijk ontbonden.

In de blootlegging der redenen voor dit bevelschrift verklaart het besluit, dat de ontbinding van de kamer is voortgekomen uit de ongelukkige stemmingen van den Senaat, welke een beroep bij de kiezers hebben noodig gemaakt.

De verkiezingen tot de zamenstelling van eene nieuwe kamer zijn tegen den 8 December e.k. bepaald; het parlement is tegen den 19 dierzelfde maand bijeengeroepen.

TURKIJE.

De terugtogt van de Turksche troepen naar den regter Donau-oever heeft het Oostersche vraagstuk eene nieuwe meer vredelievende gedaante doen aannemen. Men beschouwt vrij algemeen dien aftogt als het teeken tot eene gedwongene schorsing van de vijandelijkheden, welke den geheelen winter zouden voortduren.

Twee ontwerpen schijnen tot eene vredelievende regeling voor het oogenblik te bestaan. Volgens het eene zou Rusland regtstreeks met Turkije willen onderhandelen, een denkbeeld waarvan reeds meermalen sprake is geweest, en dat Rusland wel zou toelagchen, omdat het door de verwezenlijking van dit plan de zaken buiten den invloed van het Westen zou laten. Men heeft in der tijd zelfs de zending van den heer Argyropoulo naar Konstantinopel daarmede in verband gebragt: die Russische agent bevindt zich sedert te Bucharest, en de aanwezigheid, ter andere zijde van, een Turkschen gemagtigde, Fuad-Effendi, vroeger minister van buitenlandsche zaken der Porte, in het Turksche leger, doet ook vele aan pogingen tot onderhandeling over en weder denken.

Die pogingen zouden waarschijnlijk de Westersche mogendheden weinig behagen, die [illegible] uit schijnen te zijn, het verbond [illegible]

pens het Oostersche vraagstuk, in 1841 vastgesteld, te handhaven. Het betoog in den *Times* (zie ons vorig N°) bevestigd dit, en dat blad geeft in zijn volgend N° een nader betoog, dat tot ontwikkeling, als 't ware, van het eerste moet strekken en mede eene soort van officiële kleur heeft, immers met blijkbare kennis van de jongste onderhandelingen en met stellig gezag schijnt geschreven te zijn.

Het blad voorziet geen spoedig einde aan den strijd, indien de winter niet behoorlijk door de diplomatie gebezigd wordt »om het herstel des vredes op voorwaarden te erlangen, die niet nadeelig noch ongunstig voor de Ottomanische Porte zijn." Over en weder maakt men zich anders toch gereed in de lente voor goed den oorlog voort te zetten. Wat hebben de bemiddelende mogendheden nu te doen, in haar eigen belang en ten gevolge van het aandeel, dat zij alreeds in dit geschil genomen hebben, vraagt het blad. Het schetst het gewigt van de te nemen beslissing; vrede of oorlog in de toekomst hangt daarvan af; het doet tevens het gewigt zelfs van de onderhandelingen gedurende den afgeloopen zomer gevoelen, daar die toch altoos den oorlog vertraagd, binnen zekere perken gehouden hebben. Voor en aleer alles, behooren Engeland en Frankrijk wel te bepalen, bij overeenkomst, waartoe en hoe verre hunne werking in dit geschil zich zal uitstrekken; de verpligtingen nopens en met Turkije af te bakenen.

»De Fransche regering (zegt het blad) schijnt de noodzakelijkheid tot het sluiten van zulk eene overeenkomst zeer te gevoelen, en wij hebben reden, te gelooven, dat zij zich bereid heeft getoond, een verdrag ter bevrediging met dit land (Groot-Brittannie) te sluiten, waartoe vervolgens ook de andere groote mogendheden zouden kunnen toetreden, en hetwelk strekken zou, om vredes-voorwaarden aan de oorlogvoerende partijen *op te leggen* en te pogen den oorlog te stuiten. Twee merkwaardige voorbeelden worden te dien einde bijgebragt, beide nopens het Oosten, en in beide waarvan Rusland ook is opgetreden, te weten, de overeenkomst nopens Griekenland, van 6 Julij 1827, en die van Julij 1840, tot bevrediging van den Levant."

Na het gebeurde wegens die overeenkomsten herinnerd te hebben, zegt de *Times*, dat in geen van die twee gevallen de gestelde voorwaarden gedeeltelijk of bereidwillig zijn aangenomen, maar dat ze door gemeenlijke krachtige werking van drie of vier groote mogendheden zijn opgelegd; dat men nu denzelfden weg moet inslaan, eerst in eene conferentie, het zij te Londen, het zij te Parijs, de voorwaarden van schikking en zamenwerking vaststellen, en daarnaar handelen. »Een of ander nadrukkelijke maatregel zou (zegt het blad, het beste zijn, doch niet dan in het uiterste geval, om tot een spoedig herstel van den vrede te geraken. De zedelijke kracht van de magtsvertooning ter zee, van de zijde van Frankrijk en Engeland zou, voorzeker, grootelijks vermeerderd worden door een verdrag, waarbij de oogmerken, die zij wenschen te bereiken, worden bepaald, en zonder welke [illegible] zij hunne vloten de Turksche wateren niet zouden [illegible]laten. Zij zijn thans verbonden, niet om eigene [illegible] bedoelingen maar uitsluitend en alleen om den vrede van Europa te handhaven, en dienvolgens hebben zij geene redenen om voor de meest stellige verklaring van hunne bedoelingen terug te deinzen. Het is duidelijk, dat in de stelling, welke wij thans hebben ingenomen, terwijl onze oorlogschepen voor Konstantinopel liggen, wij niet kunnen dulden, dat de Turken worden terneder geveld en, dat hunne nederlaag op ons zou nederkomen. Is het dan niet wijs, in zulk eene gebeurtenis vooraf te voorzien, om haar te voorkomen, door de aanneming van voorwaarden, die aan de oorlogvoerende mogendheden zouden worden voorgeschreven, niet door de vernedering van eene nederlaag; maar door de gezamenlijke belangen van Europa? Er ligt niet meerder gevaar in die handelwijze, dan er het [illegible] afwachten van den uitslag van dezen ongelijken strijd, met de zekerheid, dat wij de gevolge daarvan niet zonder oneer kunnen ontgaan, indien zij ongunstig zijn voor de partij, wier belangen wij hebben voorgestaan. Het is dus thans, wij herhalen het, de tijd om de meest krachtige maatregelen van bevrediging te nemen, ten einde de stelling af te bakenen, welke de bemiddelende en onzijdige mogendheden voornemens zijn, te handhaven en zich te verstaan nopens de stappen welke geschikt zijn, om aan die besluiten gevolg te geven. Aldus zullen wij ons den noodzakelijken invloed over de handelingen onzer bondgenooten verzekeren, die tot dusverre nog door geen bepaalde verbindtenis gehouden zijn en zullen wij het onbestemde van onze stelling doen eindigen, welke zoowel bij onze tegenstanders als vrienden tot miskenning aanleiding [heeft] gegeven."

Men schrijft uit Weenen, 18 November:

»De terugtogt der Turken van Oltenitza ging niet verder, dan op het in de Donau liggende eiland, dat den linker Donau-oever door 40 kanonnen geheel beherscht. De Turksche aanvoerder dezer troepen, die zich bij de overmagt der Russen, in geenen nutteloozen strijd wilde wikkelen is, niet gedwongen maar vrijwillig, met zijne manschappen op het bewuste eiland teruggetrokken en heeft daarbij niet één man verloren, hetgeen ook geheel bevestigd wordt door de dag-orde van vorst Gortschakoff, voorkomende in de *Wiener Zeitung* van heden. Deze dag-orde zou in een geheel anderen toon zijn vervat geweest, wanneer bij dezen terugtogt ook slechts één Turk door de Russen gedood ware. Intusschen gelooft men hier, dat, wanneer de sedert eenige dagen in de lagere streken vallende regenbuijen niet spoedig ophouden de Turken dan van zelven alle in den Donau bezette eilanden moeten ontruimen; daar deze bij den minsten hoogen waterstand geheel onder water worden gezet. De berigten van het oorlogstooneel in Azië worden door alhier aangekomene officiële tijdingen volkomen bevestigd."

Deze laatste betreffen de aanvankelijke voordeelen, ook däär van de Turken. Doch deze zijn van korten duur geweest. Immers meldt de *Oesterreichische Correspondenz*, dat de Turken in Azië tusschen Gumri en Akalzich (op de grenzen van Gerusie) door vorst Bariatinski zijn geslagen en teruggedreven.

VEREENIGDE STATEN.

Men verzekert, dat de president zich, in zijne aanstaande aanspraak, zeer bepaald over den spoorweg naar de Zuidzee zal uitlaten, en wel in een geest tegen het ontwerp, dat in de vorige zitting aan het Congres is onderworpen geweest. De regering zal zich aan de concessie van Tehuantepec houden.

De president zal, naar men verder verzekert, een algemeen stelsel van wederkeerigheid voor de voortbrengselen van alle landen aanbevelen, alsmede den vrijen invoer van visch, onder voorwaarde, dat de Amerikaansche schepen zonder beperking op de kust van Nieuw-Schotland en Nieuw-Brunswijk zullen mogen visschen.

Men spreekt ook van eene geheele herziening van het tarief, waarbij de regten op het ijzer zullen worden afgeschaft. Voorts schijnt men eene verbetering en uitbreiding van de zeemagt op het oog te hebben.

Binnenland.

's Gravenhage, 23 November.

De *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* gaat voort, met geregeld *onze* berigten over te nemen, zonder ons te noemen. Wij zijn trouwens op die eer, wat de *Nieuwsbode* betreft, niet zeer gesteld. Maar het bevreemdt ons, dat een *politie* blad van meening kan zijn, ook deze soort van *eerlijkheid* niet te behoeven in acht te nemen.

Op Donderdag, den 24 November, zal in den Franschen schouwburg alhier ten tooneele worden gevoerd: 1°. *La Pension Alimentaire*, 2°. *Le Toreador* en 3°. *La Ferme de Primerose*.

* De Eerste Kamer der Staten-Generaal is bijeengeroepen tegen Vrijdag, den 2 December aanstaande, tot hervatting van hare werkzaamheden.

* De audientie van den Minister van Binnenlandsche Zaken zal op aanstaanden Zaterdag, den 26 dezer, geen plaats hebben.

* Morgen Donderdag, zal de gewone audientie van den Minister van Finantien geen plaats hebben.

* De heeren C. van Breugel, J. J. de la Bassecour Caan, H. J. van der Heim, H. G. C. L. Janssens en J. L. de Bruin Kops hebben, onder dagteekening van 25 October, eene circulaire rondgezonden tot het tot stand brengen [illegible] voor de arbeidende klasse [illegible] ook voor alle ingezetenen, een belangrijk voordeel zijn kan. Zij zou zich namelijk ten doel stellen: 1e. het aanbouwen van nieuwe, doelmatige en voor elk huisgezin afzonderlijk ingerigte woningen, om die tegen een billijken prijs aan arbeiders te verhuren; 2e. het aankoopen van slecht ingerigte huizen, hetzij zoogenaamde blokken, hetzij afzonderlijke woningen, om die zooveel mogelijk te verbeteren, en daarna te verhuren, of des noods weder te verkoopen; 3e. het wegnemen van alle omstandigheden, waar mogelijk, die de gezondheid der bewoners eener buurt of hunne zindelijkheid schaden, vooral door in dit opzigt op verbetering bij andere eigenaars of bij de Regering aan te dringen; 4e. in verband hiermede de zedelijkheid der bewoners te bevorderen, door alle maatregelen, die de ondervinding als doeltreffend zal aanwijzen.

Er wordt in deze circulaire gezegd, dat het den onderteekenaren in het algemeen voorkwam, dat de Amsterdamsche Vereeniging de zaak van de juiste zijde heeft aangegrepen, dat zij bij het bebouwen den handaard en de gewoonte heeft geëerbiedigd, dat zij voorzigtig en op juiste berekeningen hare ondernemingen heeft gegrond. Zij beoogen en vertrouwen, dat zoodra ook in 's Gravenhage even als in Utrecht, de stem uit de hoofdstad weêrklank vinden en eene zustervereeniging in het leven roepen zoude. Toen echter deze hoop werd te leur gesteld, hebben zij besloten het zelf te spreken, om, mogt het zijn, mannen van meer kennis en ondervinding tot het in stand brengen eener bouwvereeniging op te wekken.

Reeds gister maakten wij, met een enkel woord, gewag van het verlies, dat de residentie heeft geleden door het overlijden van den Heer T. Polak Daniëls. Gaarne deelen wij onzen lezers mede, wat het *Dagblad van 's Gravenhage* van 's mans nuttig leven heeft bekend gesteld.

Gisteren avond overleed alhier de edel achtbare heer T. Polak Daniels. Wij gelooven niet te veel te zeggen, wanneer wij zijn afsterven in menig opzigt een zeer treffend verlies heeten. De overledene immers had zich doen kennen als een man van onbekrompen weldadigheid, als een ijverig bevorderaar van wat nuttig en goed was voor deze gemeente, voor den lande, aan welke beide hij innig was gehecht. De achting, welke zijne medeburgers hem toedroegen, bleek hun ook bij menige gelegenheid, en zelfs nog eens voor hem strekende was, toen hij met eene groote meerderheid van stemmen, nu twee jaren geleden, tot lid van den Gemeenteraad werd gekozen, waarin hij elke hem opgedragene taak bleef behartigen, ofschoon de kwaal, welke hem nog in de kracht zijns levens heeft weggerukt, al meer en meer vorderingen maakte.

Van gelijke toewijding aan zijne pligten, gaf hij blijk in andere betrekkingen, waartoe hij geroepen werd, hetzij eerst in die van verzorger zijner kerkgemeente, in de stad zijner woning, daarna van lid en voorzitter van de hoofdcommissie tot de zaken der Israëliten in Nederland, in welke laatste hoedanigheid hij, naar den hem bijzonder eigen geest, volgaarne de hand leende ter regeling van de aangelegenheden der Israëlieten in de kolonien der Maatschappij van Weldadigheid, en ter bevordering der nederzetting hunner behoeftigen aldaar, waartoe hij gaarne persoonlijke opofferingen veil had. Van vele andere nuttige inrigtingen was hij de krachtige steun of de behulpzame raadgever, en o. a. het Israëlitisch oude mannen- en vrouwenhuis, als ook het Israëlitisch weeshuis, beide eenige jaren geleden hier ter stede opgerigt, mogten gedeeltelijk ook in zijne liefdadigheid eenen hechten grondslag vinden. Zonder ophef, in stilte, velen wel te doen, dit was hem een genoegen, vrucht van diep godsdienstig gevoel, dat hem tevens stemde tot nederige denk- en handelwijs, waarvan zijne gulle minzaamheid jegens ieder, met wien hij in betrekking kwam, blijk gaf. In de behandeling van zaken toonde hij zich de man van gezond verstand, die de practische zijde daarvan spoedig wist te vatten, en op eenvoudige, ronde wijs voor te stellen. Als zoodanig juist was hij de vraagbaak van velen van [illegible] en [illegible] stand, in openbare en bijzondere betrekkingen.

Terwijl zijne medeburgers hem bewijzen van hunne achting en hun vertrouwen gaven, ontving hij ook, vóór nu negen jaren, een blijk van onderscheiding van 's Lands Regering, door zijne benoeming tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

Bij die korte trekken, wegens 's mans leven en werken, zal het wel niet bevreemden, dat zijn verlies diep betreurd wordt door talrijke vrienden; door velen, die zich door dankbaarheid jegens hem verpligt gevoelen, en vooral door zijn gezin en zijne betrekkingen, die een waardig lid en een' edelen voorganger derven. Zijne nagedachtenis zal bij velen gewis in een lang vereerend aandenken blijven.

Met genoegen kunnen wij [illegible], dat het onderstaande adres te Deventer [illegible] avond (22 Nov.) [illegible] te worden, zijnde thans reeds door een [illegible] inwoners (allen kiesbevoegden) onderteekend:

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Mijne Heeren!

De ondergeteekenden, allen kiesbevoegde ingezetenen der gemeente Deventer, mogten dezer dagen met genoegen kennis nemen van een, door negen Volksvertegenwoordigers aan uwe vergadering ingediend, voorstel tot afschaffing van de tonnegelden en den accijns op het geslagt en tot vrijstelling van den invoer van alle soorten van slagtvee en versch vleesch.

Zij zouden vermeenen, hunnen pligt als medeburgers te verzaken, indien zij bij eene aangelegenheid als deze [illegible]; doch de memorie van toelichting bij dat voorstel overgelegd, doet hun alle verder betoog tot ondersteuning van hetzelve overbodig achten.

Zij bepalen zich dus om U, mijn Heeren! hunne adhaesie aan het voorgestelde wetsontwerp kenbaar te maken, terwijl zij de vrijheid nemen, u de aanneming dringend aan te bevelen, en tevens verzoeken het spoedig kracht van wet te doen erlangen.

(*IJsselbode*)

Men schrijft ons uit Limburg:

De gemeenteraad van Heerlen heeft het navolgende request, onder dagteekening van den 19 Nov. jl. verzonden:

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De Gemeenteraad van Heerlen heeft met een gevoel van warme belangstelling [illegible] kennis gekregen van het voorstel van wet tot afschaffing met 1o. Januarij e. k. van het tonnegeld, den Rijks-accijns

op het geslagt en van alle belastingen op den invoer van slagtvee en versch vleesch, door *negen* leden uwer vergadering gedaan.

Hij erkent daarin den ernstigen wil, die bij deze edele vertegenwoordigers des volks bestaat, om tot de trapsgewijze afschaffing eener zoo, voor den minderen stand, drukkende belasting op de eerste levensbehoefdigheden met den meesten spoed mede te werken, immers wanneer de toestand der schatkist zulks maar eenigzins gedoogt.

De Gemeenteraad zal zich onthouden van elk vertoog over den drang van dezen maatregel; het pleit is reeds lang en teregt door geheel de natie uitgemaakt, dat niet door onthouding van het zoo noodzakelijke krachtige voedsel aan den geringeren stand, overvloedige baten in de schatkist mogen vloeijen, en ook de oplossing van dit vraagstuk ziet hij met vertrouwen aan uwe wijze beslissing onderworpen.

De Gemeenteraad acht het echter van zijn pligt en roeping U, Mijne Heeren, met eerbied doch tevens met ernst te verzoeken het bedoelde wets-voorstel aan te nemen en vervolgens daarbij uwe belangstelling in het lot van den minderen stand niet te beperken, maar naar middelen om te zien, om ook weldra de afschaffing der belasting op het gemaal te kunnen laten volgen.

Hetwelk doende, enz.

Men zal zich herinneren, dat tijdens de behandeling van de wet op de Kerkgenootschappen, bij de Tweede Kamer een adres inkwam van een Gemeenteraad uit Noord-Brabant, houdende bedenkingen tegen gemelde wet, en dat, met opzigt tot dit adres, op voorstel der commissie voor de verzoekschriften, werd overgegaan tot de orde van den dag, op grond dat de bedoelde Gemeenteraad onbevoegd zou zijn geweest, zich te dier zake tot de Tweede Kamer te wenden, dewijl het hier niet gold *een onderwerp tot de bepaalde werkzaamheden der Gemeenteraden behoorende.* Misschien geeft het bovenstaande verzoekschrift der commissie, op nieuw aanleiding tot het nemen van dezelfde conclusie. Het is echter te hopen dat bij die gelegenheid de vraag aan een opzettelijk onderzoek zal worden onderworpen, of de [illegible] adressen [illegible] over andere onderwerpen, dan die tot hunnen bepaalden werkkring behooren. Boisevain meent (zie o. a. de Gids van dit jaar 507) dat hun die bevoegdheid wel degelijk is gegeven bij art. 144 der Grondwet, overgenomen in art. 120 der Gemeentewet en er zijn voorbeelden aan te halen dat ook de Tweede Kamer, bij andere gelegenheden, o. a. bij adressen van Gemeenteraden omtrent de wet op het armbestuur, stilzwijgend dezelfde meening heeft aangenomen.

De balans van de crediet-vereeniging te Amsterdam is den 31 October ll. opgemaakt. Daaruit bleek, dat zij 171 leden telt, vertegenwoordigende een maatschappelijk kapitaal van *f* 960,500. — Credit: in portefeuille *f* 96,848.48; diverse debiteuren *f* 70,12$\frac{1}{2}$, cassa *f* 6,497.73$\frac{1}{2}$; te zamen *f* 103,411.34. debet: gedane stortingen *f* 96,050, diverse crediteuren *f* 5,871.73$\frac{1}{2}$, balans *f* 1,489.60$\frac{1}{2}$; te zamen *f* 103,411.34. Tot dusverre in disconto genomen *f* 130,042.63; in disconto gegeven *f* 15,066.

---

* [illegible] 22 November. Heden heeft aldaar plaats gehad de [illegible] voor drie leden van de Kamer van Koophandel en [illegible] dezer gemeente, in de plaats van de aftredende [illegible] E. Pigeaud, P. Melchers en M. [illegible] stembriefjes beliep 38. De [illegible] drie heeren met volstrekte meerderheid [illegible]

---

* De verloting van de ingekomen voorwerpen ten voordeele der cholera-lijders en hunne nagelatene betrekkingen te Dordrecht, zal, ten overstaan van den heer Mr. K. A. Poortman, plaats hebben op Dingsdag, 29 November a. s. in *Musis Sacrum* aldaar.

(*Maasbode.*)

Men verneemt, dat de heer Dwars, die onlangs door de Arr. regtbank te Amsterdam, wegens het schrijven en [illegible] van een onzedelijk geschrift is veroordeeld, in [illegible] beroep is gekomen bij het Prov. geregtshof van Noord-Holland.

Eergisteren [illegible] zijn in den algemeenen kerkeraad der hervormde gemeente [illegible], gelezen een aantal ingekomen adressen en [illegible] tegen de beroeping van dr. L. S. P. Meyboom, [illegible] der genoemde gemeente. De kerkenraad heeft al de adressen, met meer dan 500 onderteekenaren voorzien, [illegible] aan het provinciaal kerkbestuur en besloten, den heer Meyboom mededeeling te doen van die verzending. (*A. C.*)

Men leest in de *Emancipation*: [illegible] De *Tijd*, antwoordende op een artikel van het *Handelsblad*, maakt de opmerking dat in de vertaling die wij gegeven hebben van de Nota van Mgr. den Kardinaal Antonelli, betreffende de quaestie der voorloopige kennisgeving, gegeven aan het Nederlandsche gouvernement met betrekking tot het herstel der katholieke hierarchie, eene drukfout moet ingeslopen zijn, wijl er te lezen staat, dat hiervan op eene officieele wijze was kennis gegeven. Eene vergelijking met den Italiaanschen tekst, heeft ons overtuigd dat de *Tijd* gelijk heeft, en dat, in plaats van officieel, er gelezen moet worden officieus.

Wij vertrouwen, dat de bladen die het bovengenoemde dokument hebben opgenomen, gezegde verbetering wel zullen opmerken en ter kennis hunner lezers brengen.

(*de Tijd*).

Men schrijft uit Utrecht, dat het lijk van den onlangs overleden heer van der Poll nog niet ter aarde is besteld, uit hoofde daaraan nog geene ontbinding wordt waargenomen, en men alzoo in twijfel is geraakt, of hier werkelijk een sterfgeval heeft plaats gehad, dan wel, of er aan schijndood moet worden gedacht. Men is belangstellend, te vernemen, wat van dit berigt waarheid is. (*N. R. C.*)

Aan de Utrechtsche Hoogeschool zijn gepromoveerd tot doctoren: den 14 Nov. de heer J. G. de Groot Schimmel, van Haarlem, in de regten; den 18den, de heer med. en art. obst. doct. C. J. v. Persijn, van Koudekerk, in de chirurgie; den 19den de heer G. L. v. Meerbeke, van Maastricht, in de regten; alle drie met *theses*; en den 21 de heer E. Mulder, geb. te Rotterdam in de natuurlijke wijsbegeerte, na verdediging van zijn historisch-critisch overzigt *van de bepalingen der Aequivalentgewigten van* 13 *enkelvoudige ligchamen.*

(*U. C.*)

Wij hebben gisteren gemeld, dat de Koning een kostbaar zilveren servies aan den majoor S. J. Hill, gouverneur der goudkust, had geschonken.

De *N. R. C.* meldt, dat dit is geschiedt voor de betoonde hulp aan het Rotterdamsche stoomschip *Gouverneur van der Eb*, tusschen 27 en 28 Mei 1852 [illegible] Cape Coast Castle gestrand en waarvoor de Zuid-Hollandsche Maatschappij tot redding van schipbreukelingen den heer Hill reeds met eene gouden medaille en een vereerend getuigschrift had beschonken.

In de gemeente Uskwert (Groningen) en in andere gemeenten in die provincie, circuleren adressen aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal en aan den Koning, houdende aandrang tot de aanneming van het [illegible] leden gedane voorstel.

Men meldt uit Kampen, dat in de vorige week een aanzienlijk getal jongelingen tot korporaals bevorderd en naar de regimenten vertrokken zijn.

Op 21 dezer legde de heer Mr. H. Machielsen, als officier van Justitie bij de Arr. regtbank te Almelo voor het Prov. geregtshof van Overijssel de gevorderde eeden af.

Volgens een berigt van den burgerlijken ingenieur P. Maas Geesteranus te New-York, die, met de zorg voor de belangen der Nederlandsche inzenders voor de tentoonstelling aldaar is belast, zal die tentoonstelling met den eersten December e. k. worden gesloten. Alsdan kunnen alle inzenders het door hen gezondene terug ontvangen. Kort daarna wordt het kristallen paleis weder geopend, als bazar voor nieuwe goederen, waarop de prijzen zullen worden gehecht.

Nederlandsche inzenders, die nog geene [illegible] hebben benoemd, en hunne goederen [illegible] zoo spoedig mogelijk [illegible] hunne goederen voor de terugzending zullen worden ingepakt. Bij het sluiten der tentoonstelling houdt de betrekking van den heer Maas Geesteranus tot haar op. Hij zal dan vermoedelijk New-York verlaten.

Volgens een berigt van Z. M. consul te Buenos-Ayres, is aldaar den 23sten September jl. een nieuw haven-reglement vastgesteld, volgens hetwelk de gezagvoerders der schepen, niet aan wal komen kunnen voor dat zij aan den officier, met de visitatie belast, vertoond hebben het manifest, inhoudende opgave der aan boord zijnde provisien, en geteekend door den consul, aldaar (indien zich geen consul in de haven van vertrek bevinden mogt). Doch kan het manifest nog worden verbeterd (zoo noodig) tot 48 uren na de overgifte aan wal. Op het viseren, door de consuls van Buenos-Ayres moet gelet worden, daar volgens eene kennisgeving van het Departement van Binnenlandsche Zaken, elk schip, dat die formaliteit niet vervuld heeft, in de haven van Buenos-Ayres niet zal worden toegelaten, indien hetzelve na 6 maanden uit overzeesche havens aankomt. De paspoorten der passagiers moeten insgelijks van het visum voorzien zijn, op het verzuim daarvan is boete gesteld.

De nieuwe Koning van Portugal zal den naam voeren van Don Pedro V.

Op de scheepstimmerwerf van den heer van Goost te Zwolle, is op de stapel gezet de kof *Tasmania*, voor de Heusdensche rederij, terwijl nog een vaartuig voor dezelfde rekening te Veendam wordt gebouwd.

Naar men uit Maastricht meldt, is er door eene societeit bij het gemeentebestuur van Valkenburg aanzoek gedaan, om tegen den aanstaanden zomer aldaar eene speelbank en koude baden op te rigten. Indien dit gerucht bevestigd wordt, kan deze aanvraag als een gevolg worden beschouwd van het vertier, dat dit gedeelte van Limburg van den Akenschen spoorweg te wachten heeft.

Advertentiën.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 23 November 1853.

Nederland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	61$\frac{1}{16}$ 61
Dito Certificat.	3	78½
Dito Dito	4	92¼ $\frac{5}{16}$ ¼
O. I. Leening.	4	
Amort. Syndic.	3½	
Handl.-Maats.	4½	
Belgie.		
Certificaten.	2½	
D° *Rothschild*	2½	
Frankrijk.		
Obligatiën	3	
Spanje.		
Nieuwe	1	21½ ⅝ $\frac{9}{16}$
Dito Buitenl.	3	44⅝
D° Binnenl. s/m.	3	
Bew. Sp. Com.	[illegible]	[illegible]
Amort. Schuld	[illegible]	[illegible]
Portugal.		
[illegible]	[illegible]	35¼ ⅛
[illegible]	4	

Rusland.	Pct.	
Hope 1798/1816	5	
Dito 1828/1829	5	108⅞ ¾
Cert. 1831/1833	5	94½
Dito Dito	4½	95
Dito *Hope*	4	89¾
Dito *Stieglitz*	4	88¼
Dito dito 5e Ser.	4	
Inschr. Assig.	6	
Certific. dito.	[illegible]	
Polen.		
Obligatiën	4	
Oostenrijk.		
Metalliek	5	75$\frac{11}{16}$ ¾
Dito bet. Amst.	5	90⅞ ½
Dito letter B.	5	90⅞ ½
Dito 1847	2½	89
Dito 1851/1852	2½	89 $\frac{1}{16}$

Mexic. te Londen, 3 pct. 23$\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$; dito Onb. 23$\frac{1}{16}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{5}{16}$; Gren. Uitg. 7$\frac{15}{16}$; Peru 4$\frac{1}{2}$ pct. 69.

Onze fondsenmarkt leverde heden weinig belangrijks op, de stemming was, bij weinig affaires, over het geheel ongunstig, in Mexicaansche alleenlijk was echter de [illegible] zeer geanimeerd, doch hebben zich op hun verhoogd standpunt [illegible] gisteren niet kunnen souteneeren, doordien verscheidene verkoopers [illegible] de prijs ruim ⅜ deden teruggaan.

FRANKFORT, Dingsdag 22 Nov. 5 pct. Met. 78$\frac{1}{2}$; Bankactiën 1312; W. Loten fl. 250, 116; 1 pct. Spanje 21$\frac{7}{16}$, dito 3 pct. 40$\frac{1}{2}$; wissel op Weenen 102$\frac{3}{8}$.

Oostenrijksche flaauwer, Spaansche vaster.

LONDEN, Dingsdag 22 November. Consols op t. 95$\frac{3}{8}$; Mexico N. 3 pct. 25$\frac{1}{4}$; Peru 4$\frac{1}{2}$ pct. 71$\frac{1}{2}$; Spanje 1 pct. 22.

Spoorw. Sambre en Meuse p. s. 10$\frac{1}{4}$; Namen en Luik p. s. 9.

Vaste beurs.

PARIJS, Dingsdag 22 November. Fr. 4$\frac{1}{2}$ pct. ex c. 99.75; dito 3 pct. op t. 73.90; Spanje binn. 3 pct. 41$\frac{1}{4}$; dito 1 pct. 21$\frac{1}{2}$; Belgie 4$\frac{1}{2}$ pct. 95$\frac{1}{2}$; Russen 4$\frac{1}{2}$ pct. 96; N. Metall. 92.

WEENEN, Dingsdag 22 November. N. Metal. 92$\frac{1}{4}$ [illegible] lett. B 107$\frac{1}{4}$; Bankactiën 1320; Lomb. 5 pct. 97 [illegible] fl. 250 134; Wissel Lond. 11.20; Parijs 136 [illegible]

Bij JOH. NOMAN EN ZOON [illegible]